

41903

ALI
KATEKIZEM
ali
krščanski nauk.

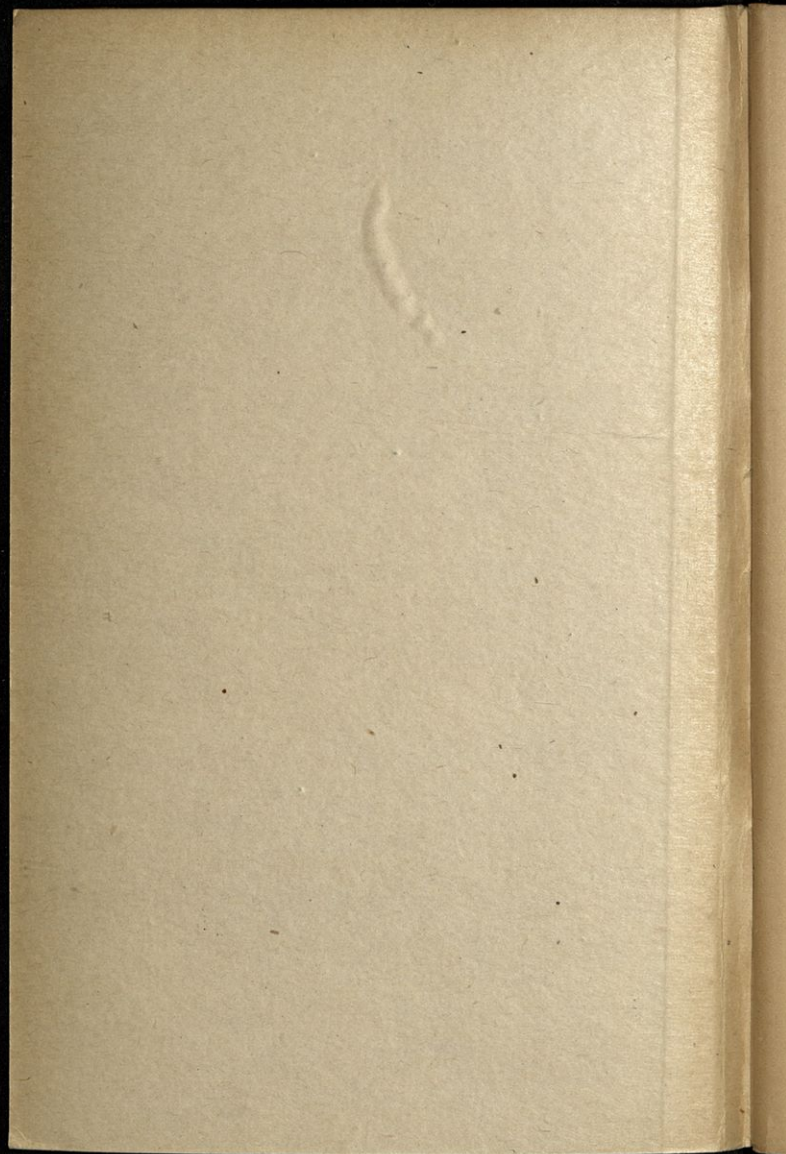
*(Izvirnik potrdili vsi avstrijski škofji
zbrani na Dunaju dne 9. aprila 1894.)*

*Pripustilo visoko c. kr. ministrstvo za uk in bogočastje z
odlokom z dne 2. junija 1897, št. 13.183, kot učno knjigo.*

Velja 30 h.

V Ljubljani, 1911.

Tiskala Katoliška tiskarna. — Založilo knezoškofijsko ljubljansko.

MALI KATEKIZEM

ali

krščanski nauk.

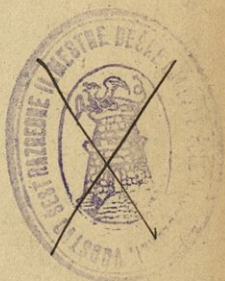
*(Izvirnik potrdili vsi avstrijski škofje, zbrani na Dunaju
dne 9. aprila 1894.)*

*Pripustilo visoko c. kr. ministrstvo za uk in bogočastje z odlokom
z dne 2. januarja 1897, št. 13.183, kot učno knjigo.*

Velja vezan 30 h.

V LJUBLJANI, 1911.

Tiskala Katoliška Tiskarna. — Založilo knezoškofijstvo
ljubljsko.

41903

in=030040514

Vsebina.

	Stran
Uvod	5

Prvo poglavje. O veri in apostolski veroizpovedi.

1. oddelek. O krščanski veri	6
2. oddelek. O apostolski veroizpovedi	8
Prvi člen apostolske vere	8
Drugi člen apostolske vere	15
Tretji člen apostolske vere	16
Četrty člen apostolske vere	19
Peti člen apostolske vere	20
Šesti člen apostolske vere	20
Sedmi člen apostolske vere	21
Osmi člen apostolske vere	21
Deveti člen apostolske vere	22
Deseti člen apostolske vere	23
Enajsti člen apostolske vere	23
Dvanajsti člen apostolske vere	23

Drugo poglavje. O upanju in molitvi.

1. oddelek. O krščanskem upanju	24
2. oddelek. O molitvi	25
1. O molitvi sploh	25
2. O Gospodovi molitvi	26
3. Česčenamarija	27

Tretje poglavje. O ljubezni in zapovedih.

Stran

1. oddelek. O krščanski ljubezni	28
2. oddelek. Deset božjih zapovedi	29
3. oddelek. Pet cerkvenih zapovedi	33

Četrto poglavje. O milosti in zakramentih.

1. oddelek. O milosti	35
2. oddelek. O zakramentih sploh	35
3. oddelek. O zakramentih posebe	36

Peto poglavje. O krščanski pravičnosti in štirih poslednjih rečeh.

1. oddelek. O krščanski pravičnosti	39
Prvi del krščanske pravičnosti	39
Drugi del krščanske pravičnosti	41
2. oddelek. O štirih poslednjih rečeh	41
1. Smrt	41
2. Sodba	41
3. Pekel	42
4. Nebesa	42

Dostavek.

1. Zakrament svete birme	43
2. Sveto obhajilo	44
3. Zakrament svete pokore	46
Molitve in verske resnice	56
Izpraševanje vesti	66

Uvod.

1. V koliko poglavij delimo katekizem?

Katekizem delimo v petero poglavij.

2. O čem govori petero poglavij katekizma?

Petero poglavij katekizma govori:

prvo o veri in apostolski veroizpovedi;

drugo o upanju in molitvi;

tretje o ljubezni in zapovedih;

četrto o milosti in zakramentih;

peto o krščanski pravičnosti in štirih poslednjih rečeh.

Prvo poglavje.

O veri in apostolski veroizpovedi.

1. oddelek.

O krščanski veri.

3. Kaj se pravi „krščansko verovati“?

„Krščansko verovati“ se pravi, vse za resnico imeti, kar je Bog razodel in nam po katoliški Cerkvi zapoveduje verovati.

4. Zakaj moramo za resnico imeti, kar je Bog razodel?

Kar je Bog razodel, moramo za resnico imeti, ker je Bog sam na sebi resnica in torej ne more ne goljufati ne goljufan biti.

5. Zakaj moramo za resnico imeti, kar nam Bog po katoliški Cerkvi zapoveduje verovati?

Kar nam Bog po katoliški Cerkvi zapoveduje verovati, moramo za resnico imeti:

1. ker je Jezus Kristus sveti Cerkvi podelil dar nezmotljivosti;
2. ker je naravnost zapovedal, da moramo poslušati Cerkev,

6. Ali je vera k zveličanju potrebna?

Vera je k zveličanju neobhodno potrebna; zakaj „brez vere ni mogoče dopasti Bogu“.

7. Katere resnice moramo pred vsem natančno znati in verovati?

Pred vsem moramo natančno znati in verovati šest temeljnih resnic, namreč:

1. da je Bog;
2. da je Bog pravičen sodnik, ki dobro plačuje in hudo kaznuje;
3. da so tri božje osebe: Oče, Sin in Sveti Duh;
4. da se je Bog Sin, druga božja oseba, učlovečil, da bi nas s svojo smrtjo na križu odrešil in večno zveličal;
5. da je človeška duša neumrjoča;
6. da je milost božja k zveličanju potrebna.

8. Kaj nam je razen šest temeljnih resnic še zapovedano znati?

Razen šest temeljnih resnic nam je še zapovedano znati:

1. apostolsko vero;
2. Gospodovo molitev ali očenaš in češčena-marijo;
3. deset božjih in pet cerkvenih zapovedi;
4. sedem svetih zakramentov;
5. najpotrebnejšo nauko o krščanski pravičnosti.

9. S katerim znamenjem posebno spoznava katoliški kristijan svojo vero?

Katoliški kristijan svojo vero posebno spoznava z znamenjem svetega križa, ko se namreč pokriža.

10. Kje je v kratkem sestavljeno, kar mora verovati katoliški kristijan?

Kar mora verovati katoliški kristijan, je v kratkem sestavljeno v apostolski veroizpovedi ali „apostolski veri“.

2. oddelek.

O apostolski veroizpovedi.

11. Kako se glasi apostolska vera?

Apostolska vera se glasi:

„Vérujem v Boga, Očeta vsemogočnega, stvarnika nebes in zemlje. — In v Jezusa Kristusa, Sina njegovega edinega, Gospoda našega; — ki je bil spočet od Svetega Duha, rojen iz Marije Device; — trpel pod Poncijem Pilatom, križan bil, umrl in bil v grob položen; — šel pred pekel, tretji dan od mrtvih vstal; — šel v nebesa, sedi na desnici Boga Očeta vsemogočnega; — od ondod bo prišel sodit žive in mrtve. — Vérujem v Svetega Duha; — sveto katoliško Cerkev, občestvo svetnikov; — odpuščenje grehov; — vstajenje mesa; — in večno življenje. — Amen.“

12. Koliko delov ali členov ima apostolska vera?

Apostolska vera ima dvanajst delov ali členov.

Prvi člen apostolske vere.

„Vérujem v Boga, Očeta vsemogočnega, stvarnika nebes in zemlje.“

1. O Bogu.

13. Kaj je Bog?

Bog je bitje, katero je samo od sebe in neskončno popolno,

14. Kaj pomeni: Bog je sam od sebe ?

Bog je sam od sebe pomeni: Bog ni postal in svojih popolnosti ni dobil od nobenega drugega bitja.

15. Kaj pomeni: Bog je neskončno popoln ?

Bog je neskončno popoln pomeni: Bog ima vse dobre lastnosti v najvišji meri.

***16. Katere lastnosti božje si moramo posebno zapomniti ?**

Posebno si moramo zapomniti te-le lastnosti božje: Bog je zgolj duh, večni in nespremenljiv, povsod pričujoč in vseveden, neskončno moder in vsemogočen, neskončno svet in pravičen, neskončno dobrotljiv in usmiljen, neskončno resničen in zvest.

17. Kaj pomeni: Bog je zgolj duh ?

Bog je zgolj duh pomeni: Bog je bitje, ki ima najpopolnejši um in najpopolnejšo prosto voljo, telesa pa ne.

18. Kaj pomeni: Bog je večni ?

Bog je večni pomeni: Bog je vselej bil, je in bo vselej.

19. Kaj pomeni: Bog je nespremenljiv ?

Bog je nespremenljiv pomeni: Bog je sam v sebi od vekomaj do vekomaj vedno isti.

20. Kaj pomeni: Bog je povsod pričujoč ?

Bog je povsod pričujoč pomeni: Bog je povsod, v nebesih in na zemlji.

21. Kaj pomeni: Bog je vseveden?

Bog je vseveden pomeni: Bog vé vse, preteklo, sedanje in prihodnje; vé tudi naše najskrivnejše misli.

22. Kaj pomeni: Bog je neskončno moder?

Bog je neskončno moder pomeni: Bog urejuje vse tako, da vselej doseže svoje najsvetejše namene.

23. Kaj pomeni: Bog je vseмогоčen?

Bog je vseмогоčen pomeni: Bog je ustvaril nebo in zemljo in vse, kar je; storiti more vse, kar hoče.

24. Kaj pomeni: Bog je neskončno svet?

Bog je neskončno svet pomeni: Bog hoče in ljubi samo dobro in sovraži vse hudo.

25. Kaj pomeni: Bog je neskončno pravičen?

Bog je neskončno pravičen pomeni: Bog plačuje dobro in kaznuje hudo, kakor kdo zasluži.

26. Kaj pomeni: Bog je neskončno dobrotljiv?

Bog je neskončno dobrotljiv pomeni: Bog je poln ljubezni do svojih stvari; vse dobro imamo od njega.

27. Kaj pomeni: Bog je neskončno usmiljen?

Bog je neskončno usmiljen pomeni: Bog je pripravljen in voljan, odpustiti nam grehe in odvrniti hudo od nas.

- 28. Kaj pomeni: Bog je neskončno resničen in zvest?**

Bog je neskončno resničen in zvest pomeni: vse, kar Bog reče, je res, in kar obljubi ali zažuga, gotovo izpolni.

2. O treh božjih osebah.

- 29. Ali je več, kakor en Bog?**

Le en Bog je.

- 30. Koliko je oseb v Bogu?**

V Bogu so tri osebe.

- 31. Kako se imenujejo tri božje osebe?**

Tri božje osebe se imenujejo: prva Oče, druga Sin, tretja Sveti Duh.

- 32. Kako se imenujejo tri božje osebe skupaj?**

Tri božje osebe skupaj se imenujejo prěsveta Trojica.

(Praznik presvete Trojice.)

3. O stvarjenju sveta.

- 33. Zakaj imenujemo Boga „stvarnika nebes in zemlje“?**

Boga imenujemo „stvarnika nebes in zemlje“, ker je ustvaril ves svet: nebo in zemljo in vse, kar je.

- 34. Kaj pomeni beseda „ustvariti“?**

Beseda „ustvariti“ pomeni: iz nič kaj narediti.

4. O angelih.

- 35. Katere so najimenitnejše stvari božje?**

Najimenitnejše stvari božje so angeli.

36. Kaj so angeli?

Angeli so zgolj duhovi, to je take stvari, ki imajo um in prosto voljo, telesa pa ne.

37. Čemu je Bog ustvaril angele?

Bog je ustvaril angele, da ga molijo in ljubijo, mu služijo in ljudi varujejo.

38. Kakšni so bili angeli, ko jih je Bog ustvaril?

Ko je Bog angele ustvaril, so bili dobri in srečni; obdarjeni so bili s posvečujočo milostjo božjo in z mnogimi popolnostmi.

39. Ali so vsi angeli ohranili milost božjo?

Angeli niso vsi ohranili milosti božje; mnogi so jo izgubili z grehom napuha.

40. Kako je Bog kaznoval napuhnjene angele?

Bog je kaznoval napuhnjene angele s tem, da jih je vekomaj zavrzel in pahnil v pekel.

41. Kako pravimo zavrženim angelom?

Zavrženim angelom pravimo hudobni duhovi ali hudiči.

42. Kako je Bog poplačal dobre angele?

Dobre angele je Bog poplačal z večnim zveličanjem v nebesih.

43. Kako pravimo angelom, katere je Bog posebno odločil, da nas varujejo?

Angelom, katere je Bog posebno odločil, da nas varujejo, pravimo angeli varuhi.

(Praznik svetih angelov varihov.)

44. Kakšno dolžnost imamo do svojih angelov varihov?

Do svojih angelov varihov imamo dolžnost, da jih častimo in na pomoč kličemo, da poslušamo njihove opomine in smo jim hvaležni.

5. O človeku.

45. Katera je za angeli najimenitnejša stvar božja?

Za angeli je človek najimenitnejša stvar božja.

46. Iz česa je človek?

Človek je iz telesa in neumrjoče duše, ki je po svoji naravi ali naturi podoba božja.

47. Zakaj je človeška duša po svoji naravi podoba božja?

Človeška duša je po svoji naravi podoba božja, ker je neumrjoč duh ter ima um in prosto voljo.

48. Čemu je Bog ustvaril človeka?

Bog je ustvaril človeka, da ga spoznava in časti, ga ljubi in mu služi ter se tako večno zveliča.

49. Kako je bilo ime prvima človekoma?

Prvima človekoma je bilo ime Adam in Eva, ki sta prva roditelja vsega človeškega rodu.

50. Kakšna sta bila prva človeka, ko ju je Bog ustvaril?

Ko je Bog ustvaril prva človeka, sta bila dobra in srečna; zakaj:

1. imela sta posvečujočo milost božjo, bila sta sveta in pravična in tako nadnaravno Bogu podobna;
2. bila sta otroka božja in imela sta pravico do nadnaravnega zveličanja v nebesih;

3. imela sta globoko spoznanje in voljo nagnjeno k dobremu;
4. živila sta v raju, prosta vsakršnega trpljenja in neumrjoča tudi po telesu.

51. Ali sta prva človeka ostala dobra in srečna?

Prva človeka nista ostala dobra in srečna; hudo sta se pregrešila in sta tako postala nesrečna na duši in na telesu.

52. S čim sta se prva človeka hudo pregrešila?

Prva človeka sta se s tem hudo pregrešila, da sta, zapeljana od hudobnega duha, jedla sad drevesa, katerega jima je bil Bog prepovedal.

*** 53. Kako sta postala prva človeka vsled svojega greha nesrečna na duši in na telesu?**

Prva človeka sta postala vsled svojega greha nesrečna na duši in na telesu tako-le:

1. izgubila sta posvečujočo milost božjo in zato tudi nista bila več nadnaravno Bogu podobna;
2. nehala sta biti otroka božja, izgubila sta pravico do večnega zveličanja in zaslužila sta večno pogubljenje;
3. njuno spoznanje je oslabelo, in njuna volja se je nagnila k hudemu;
4. izgnana sta bila iz raja, morala sta mnogo trpeti in nazadnje umreti.

54. Ali je Adamov greh škodoval samo prvima človekoma?

Adamov greh ni škodoval samo prvima človekoma; s svojimi hudimi nasledki je prešel tudi na nas, ki smo Adamovega rodu.

55. Kako se pravi grehu, ki je prešel od prvih starišev tudi na nas?

Grehu, ki je prešel od prvih starišev tudi na nas, se pravi izvirni ali podedovani greh, ker ga nismo storili sami, temveč smo ga takorekoč podedovali.

56. Kdo edini je bil obvarovan izvirnega greha?

Blažena Devica Marija edina je bila obvarovana izvirnega greha, in to po posebni milosti božji z ozirom na zasluženje Jezusa Kristusa. (Praznik brezmadežnega spočetja Device Marije, 8. dec.)

57. Kaj je Bog storil, da bi se ljudje tudi po grehu prvih starišev mogli zveličati?

Da bi se ljudje tudi po grehu prvih starišev mogli zveličati, se jih je Bog usmilil in je obljubil Odrešenika že prvima človekoma.

58. Kdaj je prišel obljubljeni Odrešenik na svet?

Obljubljeni Odrešenik je prišel na svet kake štiri tisoč let potem, ko je Bog ustvaril prva dva človeka.

59. Kdo je obljubljeni Odrešenik?

Obljubljeni Odrešenik je Jezus Kristus.

Drugi člen apostolske vere.

„In v Jezusa Kristusa, Sina njegovega edinega, Gospoda našega.“

60. Kaj nas uči drugi člen apostolske vere?

Drugi člen apostolske vere nas uči, da je Jezus Kristus

1. edini Sin Boga Očeta;
2. Bog in človek skupaj;
3. naš Gospod.

61. Kaj pomeni ime „Jezus“?

Ime „Jezus“ pomeni: Odrešenik ali Zveličar.
(Praznik presvetega imena Jezusovega.)

62. Kaj pomeni ime „Kristus“?

Ime „Kristus“ pomeni tisto, kar ime Mesija, namreč: Maziljenec.

63. Zakaj pravimo: Jezus Kristus je Bog in človek skupaj?

Jezus Kristus je Bog in človek skupaj, pravimo zato, ker je od vekomaj Bog in si je v času privzel tudi človeško naravo, to je dušo in telo, ter se je tako učlovečil.

64. Čemu se je Sin božji učlovečil?

Sin božji se je učlovečil, da bi nas s svojo smrtjo na križu odrešil in večno zveličal.

Tretji člen apostolske vere.

„Ki je bil spočet od Svetega Duha, rojen iz Marije Device.“

65. Koga ima Jezus Kristus kot človek za mater?

Jezus Kristus ima kot človek blaženo Devico Marijo za mater.

66. Zakaj se imenuje Marija „Mati božja“?

Marija se imenuje „Mati božja“, ker je rodila Jezusa Kristusa, ki je Bog in človek skupaj.

67. Ali ima Jezus Kristus kot človek očeta?

Jezus Kristus kot človek nima očeta; Jožef, ženin Marijin, je bil samo rednik Jezusa Kristusa.
(Praznik svetega Jožefa, 19. marca.)

55. Kako se pravi grehu, ki je prešel od prvih starišev tudi na nas?

Grehu, ki je prešel od prvih starišev tudi na nas, se pravi izvirni ali podedovani greh, ker ga nismo storili sami, temveč smo ga takorekoč podedovali.

56. Kdo edini je bil obvarovan izvirnega greha?

Blažena Devica Marija edina je bila obvarovana izvirnega greha, in to po posebni milosti božji z ozirom na zasluženje Jezusa Kristusa. (Praznik brezmadežnega spočetja Device Marije, 8. dec.)

57. Kaj je Bog storil, da bi se ljudje tudi po grehu prvih starišev mogli zveličati?

Da bi se ljudje tudi po grehu prvih starišev mogli zveličati, se jih je Bog usmilil in je obljubil Odrešenika že prvima človekoma.

58. Kdaj je prišel obljubljeni Odrešenik na svet?

Obljubljeni Odrešenik je prišel na svet kake štiri tisoč let potem, ko je Bog ustvaril prva dva človeka.

59. Kdo je obljubljeni Odrešenik?

Obljubljeni Odrešenik je Jezus Kristus.

Drugi člen apostolske vere.

„In v Jezusa Kristusa, Sina njegovega edinega, Gospoda našega.“

60. Kaj nas uči drugi člen apostolske vere?

Drugi člen apostolske vere nas uči, da je Jezus Kristus

1. edini Sin Boga Očeta;
2. Bog in človek skupaj;
3. naš Gospod.

61. Kaj pomeni ime „Jezus“?

Ime „Jezus“ pomeni: Odrešenik ali Zveličar.
(Praznik presvetega imena Jezusovega.)

62. Kaj pomeni ime „Kristus“?

Ime „Kristus“ pomeni tisto, kar ime Mesija,
namreč: Maziljenec.

63. Zakaj pravimo: Jezus Kristus je Bog in človek skupaj?

Jezus Kristus je Bog in človek skupaj, pravimo zato, ker je od vekomaj Bog in si je v času privzel tudi človeško naravo, to je dušo in telo, ter se je tako učlovečil.

64. Čemu se je Sin božji učlovečil?

Sin božji se je učlovečil, da bi nas s svojo smrtjo na križu odrešil in večno zveličal.

Tretji člen apostolske vere.

„Ki je bil spočet od Svetega Duha, rojen iz Marije Device.“

65. Koga ima Jezus Kristus kot človek za mater?

Jezus Kristus ima kot človek blaženo Devico Marijo za mater.

66. Zakaj se imenuje Marija „Mati božja“?

Marija se imenuje „Mati božja“, ker je rodila Jezusa Kristusa, ki je Bog in človek skupaj.

67. Ali ima Jezus Kristus kot človek očeta?

Jezus Kristus kot človek nima očeta; Jožef, ženin Marijin, je bil samo rednik Jezusa Kristusa.
(Praznik svetega Jožefa, 19. marca.)

68. Kje je bil Jezus Kristus rojen ?

Jezus Kristus je bil rojen v Betlehemu v hlevu.
(Božič, 25. decembra.)

69. Kdo je oznanil rojstvo Jezusa Kristusa ?

Rojstvo Jezusa Kristusa so oznanili:

1. angeli pastirjem;
2. zvezda modrim v jutrovi deželi;
3. modri kralju Herodu in pismarjem;
4. Sveti Duh starčku Simeonu in prerokinji Ani v Jeruzalemu;
5. Simeon in Ana ljudstvu v templju.

70. Kaj vemo iz Jezusovih otroških let?

Iz Jezusovih otroških let vemo to-le:

1. osmi dan po rojstvu je dobil pri obrezovanju ime Jezus;
 2. štirideseti dan ga je Marija darovala v templju;
 3. modri iz jutrove dežele so ga prišli molit in so mu darovali zlata, kadila in mire;
 4. Herodovemu zalezovanju je ušel v Egipt; po Herodovi smrti sta ga pa Jožef in Marija pripeljala v Nazaret.
- (1. Praznik obrezovanja Gospodovega ali novo leto.
2. Svečnica, 2. februarja.
3. Praznik razglasenja Gospodovega ali sveti Trije kralji, 6. januarja.
4. God nedolžnih otročičev, 28. decembra. — Sveta družina.)

71. Kaj vemo iz Jezusove mladosti?

Iz Jezusove mladosti vemo to-le:

1. ko je bil dvanajst let star, je šel s svojimi stariši k velikonočnemu prazniku v Jeruzalem in je tam zaostal; tretji dan pa so ga našli v templju;

2. bil je pokoren svojim starišem, rasel je v starosti, modrosti in milosti pri Bogu in pri ljudeh in živel je nepoznan, dokler ni začel javno učiti.

72. Kdaj je začel Jezus javno učiti?

Jezus je začel javno učiti, ko je bil trideset let star.

73. Kaj se je zgodilo, predno je začel Jezus učiti?

Predno je začel Jezus učiti, zgodilo se je to-le:

1. Janez Krstnik je oznanjeval pokoro in pričal, da je Jezus jagnje božje, ki odjemlje grehe sveta;
 2. Jezus je bil krščen od Janeza Krstnika v reki Jordanu;
- (Praznik svetega Janeza Krstnika, 24. junija.)
3. Pri krstu se je prikazal Sveti Duh v golobji podobi nad Jezusom, in Bog Oče se je oglasil: „Ta je moj ljubi Sin, nad katerim imam dopadenje“;
 4. po nagibu Svetega Duha je šel Jezus v puščavo, kjer se je postil štirideset dni in štirideset noči; potem ga je hudobni duh skušal in angeli so mu stregli.

(Štiridesetdanski post.)

74. Kako je Jezus učil?

Jezus je tako-le učil:

1. hodil je po svoji domovini od kraja do kraja in je povsod dobrote izkazoval;
2. sprejemal je učence in izmed njih si izbral dvanajst apostolov;
3. učil je resnice, katere moramo verovati, in čednosti, katere si moramo pridobivati.

75. S čim je Jezus spričal resnico svojega nauka?

Jezus je spričal resnico svojega nauka:

1. s svetostjo svojega življenja;
2. z dokazi svetega pisma;
3. s čudeži in prerokbami.

76. Ali so vsi verovali v Jezusa?

Niso vsi verovali v Jezusa; zlasti veliki duhovni, pismarji in farizeji so ga sovražili zavoljo njegovega nauka in ga skušali umoriti.

Četrty člen apostolske vere.

„Trpel pod Poncijem Pilatom, križan bil, umrl in bil v grob položen.“

77. Ali je Jezus Kristus trpel kot Bog ali kot človek?

Jezus Kristus je trpel le kot človek; zakaj kot Bog ni mogel trpeti.

78. Kaj je Jezus Kristus trpel?

Jezus Kristus je trpel neizrekljivo velike bolečine na duši in na telesu.

79. Kdo je obsodil Jezusa v smrt na križu?

Poncij Pilat, oblastnik Judeje, je obsodil Jezusa v smrt na križu, in sicer iz strahu pred Judi.

80. Kje je bil Jezus križan?

Jezus je bil križan na gori Kalvariji, blizu Jeruzalemskega mesta, in je na križu umrl, ko se je njegova duša ločila od telesa.

(Veliki petek.)

81. Kdo je pokopal Jezusovo telo?

Jožef Arimatejec in Nikodem sta pokopala Jezusovo telo; položila sta ga v nov, v skalo vsekani grob, kamor še nihče ni bil položen.

Peti člen apostolske vere.

„Sel pred pekel, tretji dan od mrtvih vstal.“

82. Kaj pomenijo besede „šel pred pekel“?

Besede: „šel pred pekel“ pomenijo, da je šla Jezusova duša po smrti v predpekel.

*** 83. Kaj je predpekel?**

Predpekel je kraj, kjer so duše pravičnih, pred Kristusom umrlih, mirno in brez bolečin pričakovale Odrešenika.

84. Kaj pomenijo besede: „od mrtvih vstal“?

Besede „od mrtvih vstal“ pomenijo, da je Jezus Kristus z lastno močjo svojo dušo zopet združil s telesom in da je neumrjoč in častit prišel iz zaprtega groba.

(Velika noč.)

Šesti člen apostolske vere.

„Šel v nebеса, sedi na desnici Boga, Očeta vsemogočnega.“

85. Kdaj je šel Jezus v nebеса?

Jezus je šel v nebеса štirideseti dan po svojem vstajenju.

(Kristusov vnebohod.)

86. Kaj se pravi: Jezus „sedi na desnici Boga, Očeta vseмогоčnega“?

Jezus „sedi na desnici Boga, Očeta vseмогоčnega“ se pravi: Jezus ima tudi kot človek najvišjo oblast in čast nad vsem v nebesih in na zemlji.

Sedmi člen apostolske vere.

„Od ondod bo prišel soditi žive in mrtve.“

87. Kdaj bo Jezus zopet prišel?

Jezus bo zopet prišel iz nebes sodni dan, to je ob koncu sveta, z veliko močjo in veličastvom.

88. Čemu bo Jezus sodni dan zopet prišel?

Jezus bo sodni dan zopet prišel soditi vse ljudi: žive in mrtve, dobre in hudobne.

Osmi člen apostolske vere.

„Verujem v Svetega Duha.“

89. Kdo je Sveti Duh?

Sveti Duh je:

1. tretja božja oseba;
2. pravi Bog;
3. Tolažnik, katerega je obljubil Jezus Kristus poslati svoji Cerkvi.

90. Kdaj je poslal Jezus Kristus svoji Cerkvi Svetega Duha?

Jezus Kristus je poslal svoji Cerkvi Svetega Duha deseti dan po svojem vnebohodu, to je binkoštni praznik, ko so se nad glavami apostolov prikazali goreči jeziki.

(Binkoštni praznik.)

Deveti člen apostolske vere.

„Sveto katoliško Cerkev, občestvo svetnikov.“

91. Kaj je katoliška Cerkev?

Katoliška Cerkev je vidna družba vseh pravo-vernih kristijanov, ki verujejo iste nauke, prejemajo iste zakramente in imajo rimskega papeža za svojega vidnega poglavarja.

1. Kako je bila sveta Cerkev ustanovljena.

*** 92. Kdo je ustanovil sveto Cerkev?**

Jezus Kristus. je ustanovil sveto Cerkev.

93. Kako je ustanovil Jezus Kristus sveto Cerkev?

Jezus Kristus je ustanovil sveto Cerkev tako-le:

1. zbiral je vernike krog sebe;
2. izbral je izmed njih dvanajst apostolov in jim izročil trojno svojo službo: učeniško, duhovniško in kraljevsko;
3. postavil je mesto sebe apostola Petra za vidnega poglavarja svete Cerkve, sam pa je ostal njen nevidni poglavar.

(Prazniki svetih apostolov.)

94. Kdo je po smrti apostola Petra vidni poglavar svete Cerkve?

Po smrti apostola Petra je rimski papež vidni poglavar svete Cerkve.

2. Namen svete Cerkve.

95. Čemu je Jezus Kristus ustanovil sveto Cerkev?

Jezus Kristus je ustanovil sveto Cerkev, da vodi ljudi k večnemu zveličanju.

3. Občestvo svetnikov.

96. Kdo je v občestvu svetnikov?

V občestvu svetnikov so:

1. verniki na zemlji, ali vojskujoča Cerkev;
2. svetniki v nebesih, ali zmagoslavna Cerkev;
3. duše v vicah, ali trpeča Cerkev.

Deseti člen apostolske vere.

„Odpuščenje grehov.“

97. Kaj nas uči deseti člen apostolske vere?

Deseti člen apostolske vere nas uči, da je Jezus Kristus svoji Cerkvi dal oblast, odpuščati grehe.

Enajsti člen apostolske vere.

„Vstajenje mesa.“

98. Kaj nas uči enajsti člen apostolske vere?

Enajsti člen apostolske vere nas uči, da bo Jezus Kristus sodni dan obudil naše truplo, to je, dušo zopet združil s telesom.

Dvanajsti člen apostolske vere.

„In večno življenje.“

99. Kaj nas uči dvanajsti člen apostolske vere?

Dvanajsti člen apostolske vere nas uči, da bo po kratkem zemeljskem življenju drugo brezkončno življenje, v katerem bodo pravični popolnoma srečni.

100. Ali bodo večno živeli tudi hudobni?

Tudi hudobni bodo večno živeli; toda njihovo življenje bo najnesrečnejše, ker bodo morali za svoje grehe trpeti večne kazni v peklu.

Drugo poglavje.

O upanju in molitvi.

1. oddelek.

O krščanskem upanju.

101. Kaj se pravi „krščansko upati“?

„Krščansko upati“ se pravi, trdno in zanesljivo vse pričakovati, kar nam je Bog obljubil zaradi zasluženja Jezusa Kristusa.

102. Kaj nam je Bog obljubil zaradi zasluženja Jezusa Kristusa?

Bog nam je zaradi zasluženja Jezusa Kristusa obljubil večno zveličanje in pripomočke, da ga dosežemo.

103. Zakaj upamo od Boga, kar nam je obljubil?

Od Boga upamo, kar nam je obljubil, ker je vsemogočen, neskončno dobrotljiv in zvest, tako da more in hoče izpolniti vse, kar je obljubil.

104. S čim posebno kažemo krščansko upanje?

Krščansko upanje posebno kažemo z molitvijo.

2. oddelek.

*O molitvi.**1. O molitvi sploh.***105. Kaj je molitev?**

Molitev je pobožno povzdigovanje duha k Bogu.

*** 106. Čemu molimo?**

Molimo:

1. da Boga hvalimo in častimo;
2. da se mu zahvaljujemo;
3. da ga prosimo dobrot in milosti, posebno pa odpuščenja grehov.

107. Ali je molitev potrebna?

Molitev je potrebna, in sicer vsem ljudem, ki se pameti zavedajo.

*** 108. Zakaj je molitev vsem ljudem potrebna?**

Molitev je vsem ljudem potrebna:

1. ker je Jezus Kristus sam naravnost zapovedal in s svojim zgledom učil moliti;
2. ker brez molitve ne dobimo potrebnih milosti, da bi Bogu dopadljivo živeli in v dobrem do konca stanovitni ostali.

109. Ali smo vselej uslišani, kadar molimo?

Vselej smo uslišani, kadar prav molimo.

*** 110. Kdaj prav molimo?**

Prav molimo:

1. kadar prosimo za kaj takega, kar je Bogu v čast in nam v zveličanje;
2. kadar molimo „v imenu Jezusovem“;
3. kadar molimo pobožno, ponižno in zaupno, vdano v voljo božjo in stanovitno.

111. Kdaj je treba moliti?

Jezus Kristus nas opominja, „da je treba vedno moliti in ne nehati“. Posebno pa je treba moliti:

1. zjutraj in zvečer in kadar zveni angelovo češčenje;
2. pred jedjo in po jedi;
3. pred delom in po delu;
4. v skušnjavah;
5. v vseh nadlogah in potrebah.

112. Ali je treba tudi za druge moliti?

Treba je tudi za druge moliti, in sicer za vse ljudi, za žive in mrtve, za prijatelje in sovražnike, posebno pa za stariše in sorodnike, za duhovsko in svetno gosposko.

113. Kje nahajamo ob kratkem vse, za kar nam je treba moliti?

Vse, za kar nam je treba moliti, nahajamo ob kratkem v „očenašu“ ali Gospodovi molitvi.

2. O Gospodovi molitvi.**114. Zakaj se imenuje očenaš Gospodova molitev?**

Očenaš se imenuje Gospodova molitev, ker nas ga je učil naš Gospod Jezus Kristus.

115. Kako se glasi Gospodova molitev?

Gospodova molitev se glasi:

Oče naš, kateri si v nebesih! — Posvečeno bodi tvoje ime; — pridi k nam tvoje kraljestvo; — zgodi se tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji; — daj nam danes naš vsakdanji kruh; — in odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom; — in ne vpelji nas v skušnjo; — temveč reši nas hudega. — Amen.

116. Koliko delov ima očenaš?

Očenaš ima dva dela: nagovor in sedem prošenj.

3. Češčenamarija.**117. Kako se glasi „češčenamarija“?**

„Češčenamarija“ se glasi:

„Češčena Marija, — milosti polna; — Gospod je s teboj; — blažena si med ženami, — in blažen je sad tvojega telesa, Jezus. — Sveta Marija, — Mati božja, — prosi za nas grešnike, — zdaj in ob naši smrtni uri. — Amen.“

*** 118. Koliko delov ima češčenamarija?**

Češčenamarija ima tri dele:

1. pozdrav nadangela Gabriela;
2. pozdrav svete Elizabete;
3. besede svete Cerkve.

*** 119. S katerimi besedami je Marijo pozdravil nadangel Gabriel?**

Nadangel Gabriel je Marijo pozdravil z besedami: „Češčena, milosti polna; Gospod je s teboj; blažena si med ženami.“

*** 120. S katerimi besedami je Marijo pozdravila sveta Elizabeta?**

Sveta Elizabeta je Marijo pozdravila najprej z angelovimi besedami: „Blažena si med ženami“; potem je še pristavila: „In blažen je sad tvojega telesa.“

*** 121. Katere besede je pristavila sveta Cerkev?**

Sveta Cerkev je pristavila besede: „Jezus. Sveta Marija, Mati božja, prosi za nas grešnike, zdaj in ob naši smrtni uri. Amen.“

Tretje poglavje.

O ljubezni in zapovedih.

1. oddelek.

O krščanski ljubezni.

122. Kaj se pravi „krščansko ljubiti“?

„Krščansko ljubiti“ se pravi, Boga zavoljo njega samega nad vse, sebe in bližnjega pa zavoljo Boga ljubiti.

*** 123. Kaj se pravi Boga zavoljo „njega samega“ ljubiti?**

Boga zavoljo „njega samega“ ljubiti se pravi, ljubiti ga zato, ker je zavoljo svojih neskončnih popolnosti vreden vse naše ljubezni.

*** 124. Kaj se pravi Boga „nad vse“ ljubiti?**

Boga „nad vse“ ljubiti se pravi, ga tako čislati, da smo pripravljeni, rajši vse žrtvovati, kakor s smrtnim grehom izgubiti ljubezen in prijateljstvo božje.

125. Kdaj ljubimo samega sebe zavoljo Boga?

Samega sebe ljubimo zavoljo Boga, če pred vsem skrbimo za zveličanje svoje duše.

126. Kdo je naš bližnji?

Naš bližnji je vsak človek, bodisi prijatelj ali sovražnik.

127. Kako moramo bližnjega ljubiti zavoľjo Boga?

Bližnjega moramo tako ljubiti zavoľjo Boga, kakor same sebe.

*** 128. Kdaj ljubimo bližnjega kakor same sebe?**

Bližnjega ljubimo kakor same sebe:

1. kadar mu vse storimo, kar si sami po pravici želimo, nič pa takega, česar sami po pameti nočemo imeti;
2. kadar pred vsem skrbimo za zveličanje njegove duše.

129. Ali je krščanska ljubezen potrebna?

Krščanska ljubezen je tako potrebna, da brez nje ne moremo doseči večnega zveličanja.

130. Kako kažemo krščansko ljubezen?

Krščansko ljubezen kažemo, če izpolnjujemo božje in cerkvene zapovedi.

2. oddelek.***Deset božjih zapovedi.*****131. Kako se glasi deset božjih zapovedi?**

Deset božjih zapovedi se glasi:

1. Veruj v enega samega Boga.
2. Ne imenuj po nemarnem božjega imena.
3. Posvečuj praznik.
4. Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel in ti bo dobro na zemlji.
5. Ne ubijaj.

6. Ne prešeštuj.
7. Ne kradi.
8. Ne pričaj po krivem zoper svojega bližnjega.
9. Ne želi svojega bližnjega žene.
10. Ne želi svojega bližnjega blaga.

132. Komu je dal Bog deset zapovedi?

Bog je dal deset zapovedi izraelskemu ljudstvu, ko je prišlo iz Egipta v puščavo in je bivalo pod goro Sinaj.

133. Ali smo tudi mi dolžni izpolnjevati deset zapovedi, ki jih je Bog dal izraelskemu ljudstvu?

Tudi mi smo dolžni izpolnjevati deset zapovedi, ki jih je Bog dal izraelskemu ljudstvu, in sicer ker jih je Jezus Kristus potrdil in zapovedal izpolnjevati.

*** 134. Kaj zapoveduje prva božja zapoved?**

Prva božja zapoved zapoveduje, verovati v enega Boga, upati vanj, ljubiti in moliti ga.

*** 135. Kaj se pravi Boga moliti?**

Boga moliti se pravi, Bogu izkazovati tisto češčenje, ki gre edino le njemu kot najvišjemu Gospodu.

*** 136. Ali ne grešimo zoper prvo božjo zapoved, ako častimo angele in svetnike?**

Ako častimo angele in svetnike, ne grešimo zoper prvo božjo zapoved, ker jih ne molimo: še dobro in koristno je, da jih častimo in na pomoč kličemo.

*** 137. Koga pred vsemi angeli in svetniki posebno častimo in na pomoč kličemo?**

Pred vsemi angeli in svetniki posebno častimo in na pomoč kličemo preblaženo Devico Marijo.

*** 138. Kaj prepoveduje druga božja zapoved?**

Druga božja zapoved prepoveduje, skruniti božje ime.

*** 139. Kdo skruni božje ime?**

Božje ime skruni:

1. kdor ga nespoštljivo izgovarja;
2. kdor Boga zaničuje;
3. kdor pregrešno prisega, ali kdor ne drži prisega, dasi mu je to mogoče;
4. kdor prelomi obljubo.

*** 140. Kaj zapoveduje tretja božja zapoved?**

Tretja božja zapoved zapoveduje, posvečevati Gospodov dan.

*** 141. Kateri je Gospodov dan?**

V novi zavezi je nedelja Gospodov dan; v stari zavezi pa je bila sobota.

*** 142. Kako posvečujemo nedeljo?**

Nedeljo posvečujemo, če opuščamo hlapčevska dela, se udeležujemo zapovedane službe božje in opravljamo bogoljubna dela.

*** 143. Kaj zapoveduje četrta božja zapoved?**

Četrta božja zapoved zapoveduje, skazovati starišem spoštovanje, ljubezen in pokorščino.

*** 144. Zakaj morajo otroci svojim starišem skazovati spoštovanje, ljubezen in pokorščino?**

Otroci morajo svojim starišem skazovati spoštovanje, ljubezen in pokorščino, ker so stariši otrokom božji namestniki in za Bogom največji dobrotniki.

*** 145. Kaj je Bog obljubil otrokom, ki spoštujejo očeta in mater?**

Otrokom, ki spoštujejo očeta in mater, je Bog obljubil v tem življenju svoje varstvo in svoj blagoslov, v drugem pa večno zveličanje.

*** 146. Kaj čaka otroke, ki ne spoštujejo očeta in matere?**

Otroke, ki ne spoštujejo očeta in matere, čaka v tem življenju božje prekletstvo, v drugem pa večno pogubljenje.

*** 147. Kaj prepoveduje peta božja zapoved?**

Peta božja zapoved prepoveduje, sebi ali bližnjemu škodovati na duši ali na telesu.

*** 148. Kaj prepoveduje šesta božja zapoved?**

Šesta božja zapoved prepoveduje:

1. vse, kar žali čistost ali sramežljivost;
2. vse, kar napeljuje v nečistost.

*** 149. Kaj naj storimo, kadar dvomimo, je-li kaj zoper šesto božjo zapoved?**

Kadar dvomimo, je-li kaj zoper šesto božjo zapoved, tega ne smemo storiti, temveč moramo prositi stariše ali spovednika, da nas pouče.

*** 150. Kaj prepoveduje sedma božja zapoved?**

Sedma božja zapoved prepoveduje, bližnjemu po krivici škodovati na njegovi lastnini.

*** 151. Kaj prepoveduje osma božja zapoved?**

Osma božja zapoved prepoveduje:

1. krivo pričati;
2. lagati in hliniti se;
3. grešiti zoper bližnjega čast in dobro ime.

*** 152. Kaj prepoveduje deveta božja zapoved?**

Deveta božja zapoved prepoveduje vse prostovoljne nečiste misli in želje.

*** 153. Kaj prepoveduje deseta božja zapoved?**

Deseta božja zapoved prepoveduje, grešno poželeti, kar je bližnjega last.

154. Kaj je Bog obljubil tistim, ki izpolnjujejo njegove zapovedi?

Tistim, ki izpolnjujejo njegove zapovedi, je Bog obljubil mnogovrstnega blagoslova in večno življenje.

3. oddelek.

Pet cerkvenih zapovedi.

155. Kako se glasi pet cerkvenih zapovedi?

Pet cerkvenih zapovedi se glasi:

1. Posvečuj zapovedane praznike.
2. Bodi ob nedeljah in zapovedanih praznikih s spodobno pobožnostjo pri sveti maši.
3. Posti se zapovedane postne dni.
4. Spovej se svojih grehov postavljenemu spovedniku vsaj enkrat v letu, in o veliko-nočnem času prejmi sveto Rešnje Telo.
5. Ne obhajaj ženitve o prepovedanih časih.

*** 156. Kdo je dolžan, biti ob nedeljah in zapovedanih praznikih pri sveti maši ?**

Ob nedeljah in zapovedanih praznikih biti pri sveti maši, so pod smrtnim grehom dolžni vsi verniki, ki so že pri pameti, in katerih ne zadržuje noben upravičen vzrok.

*** 157. Kdo je dolžan, zapovedane postne dni zdržati se mesnih jedi ?**

Zapovedane postne dni zdržati se mesnih jedi, je dolžan vsak vernik, ki je že pri pameti in ga ne izgovarja kak upravičen vzrok, na primer: bolezen, revščina ali kaj takega.

Četrto poglavje.

O milosti in zakramentih.

1. oddelek.

O milosti.

158. Kaj je milost?

Milost je notranji, nadnaraven dar, ki ga nam Bog podari zavoljo zasluženja Jezusa Kristusa, da se moremo zveličati.

159. Kolikera je nadnaravna milost?

Nadnaravna milost je dvojna:

1. dejanska,
2. posvečujoča.

160. Kje se nam podeljuje in pomnožuje posvečujoča milost?

Posvečujoča milost se nam podeljuje in pomnožuje zlasti v svetih zakramentih.

2. oddelek.

O zakramentih sploh.

161. Kaj je zakrament?

Zakrament je vidno in podelilno znamenje nevidne milosti, postavljeno od Jezusa Kristusa v naše posvečenje.

162. Koliko zakramentov je postavil Jezus Kristus?

Jezus Kristus je postavil sedem svetih zakramentov.

163. Kako se glasi sedem svetih zakramentov?

Sedem svetih zakramentov se glasi:

1. sveti krst,
2. sveta birma,
3. sveto Rešnje Telo,
4. sveta pokora,
5. sveto poslednje olje,
6. sveto mašniško posvečenje,
7. sveti zakon.

164. Kaj je sveti krst?

Sveti krst je prvi in najpotrebnejši zakrament, ki človeka z vodo in božjo besedo očisti izvirnega greha in vseh pred krstom storjenih grehov ter ga v Jezusu Kristusu prerodi in posveti za večno življenje.

165. Kaj je sveta birma?

Sвета birma je zakrament, v katerem krščeni človek s pokladanjem škofovih rok, z maziljenjem s sveto krizmo in škofovo besedo prejme posebno milost Svetega Duha, ki ga v veri potrdi, da jo more stanovitno pričati in po njej živeti.

166. Kaj je zakrament svetega Rešnjega Telesa?

Zakrament svetega Rešnjega Telesa je najsvetejši zakrament; je pravo telo in prava kri našega Gospoda Jezusa Kristusa pod podobama kruha in vina.

*** 167. Čemu je postavil Jezus Kristus zakrament svetega Rešnjega Telesa ?**

Jezus Kristus je postavil zakrament svetega Rešnjega Telesa:

1. da bi bil tudi kot človek vedno pričujoč med nami;
2. da bi se pri sveti maši neprenehoma daroval za nas svojemu nebeškemu Očetu;
3. da bi bil v svetem obhajilu naša dušna hrana.

168. Kaj je sveta maša ?

Sveta maša je vedna daritev nove zaveze, pri kateri se Jezus Kristus nekrvavo daruje svojemu nebeškemu Očetu pod podobama kruha in vina.

169. Kdaj je postavil Jezus Kristus daritev svete maše ?

Jezus Kristus je postavil daritev svete maše pri zadnji večerji.

170. Kateri so poglobitni deli svete maše ?

Poglobitni deli svete maše so:

1. evangelij,
2. darovanje,
3. povzdigovanje,
4. obhajilo.

171. Kaj je sveto obhajilo ?

Sveto obhajilo je zauživanje telesa in krvi Jezusa Kristusa v zakramentu svetega Rešnjega Telesa.

172. Kaj je zakrament svete pokore ?

Zakrament svete pokore je zakrament, v katerem v to pooblaščen mašnik namesto Boga odpusti grešniku po svetem krstu storjene grehe, če se jih resnično kesa in odkritosrčno spové ter ima resno voljo, poboljšati se in zadostovati zanje.

*** 173. Kaj je sveto poslednje olje ?**

Sveto poslednje olje je zakrament, v katerem bolnik po maziljenju s svetim oljem in po mašnikovi molitvi prejme milost božjo v dušno zveličanje in večkrat tudi v telesno zdravje.

*** 174. Kaj je sveto mašniško posvečenje ?**

Sveto mašniško posvečenje je zakrament, v katerem prejmejo posvečenci mašniško oblast in posebno milost, da morejo prav opravljati mašniško službo.

*** 175. Kaj je zakrament svetega zakona ?**

Zakrament svetega zakona je zakrament, v katerem se neoženjen kristjan in neomožena kristjanka nerazdružno zvežeta ter prejmeta od Boga milost, da moreta dolžnosti zakonskega stanu do smrti zvesto izpolnjevati.

Peto poglavje.

O krščanski pravičnosti in štirih poslednjih rečeh.

1. oddelek.

O krščanski pravičnosti.

176. Kdo je krščansko pravičen?

Krščansko pravičen je, kdor se s pomočjo božje milosti ogiblje hudega in dela dobro, kakor uči sveta vera.

Prvi del krščanske pravičnosti.

Ogibaj se hudega.

177. Kaj je hudo?

Hudo ali edino pravo zlo je to, kar je zoper božjo postavo, namreč greh.

178. Koliker je greh?

Greh je dvojen:

1. podedovani ali izvirni greh, ki ga je storil Adam v raji, in ki smo ga z nasledki vred podedovali tudi mi;
2. osebni ali dejanski greh.

179. Kdo stori osebni greh?

Osebni greh stori, kdor vedoma in prosto-voljno prelomi božjo postavo.

180. Kako se stori greh?

Greh se stori na dvojen način:

1. če kdo v mislih ali željah, besedah ali de-janju kaj hudega stori;
2. če kdo kaj dobrega opusti, kar je dolžan storiti.

181. Ali so grehi vsi enako veliki?

Grehi niso vsi enako veliki; nekateri so veliki ali smrtni, drugi pa mali ali odpustljivi.

182. Kateri so poglavitni grehi?

Poglavitni grehi so:

1. napuh,
2. lakomnost,
3. nečistost,
4. nevoščljivost,
5. požrešnost,
6. jeza,
7. lenoba.

Drugi del krščanske pravičnosti.

Delaj dobro.

183. Kaj je dobro?

Dobro je, kar je po volji božji, namreč: dobra dela in hrepenenje po krščanski popolnosti.

*** 184. Kaj nas stori zmožne in voljne, da delamo, kar je po volji božji?**

Krščanska čednost nas stori zmožne in voljne, da delamo, kar je po volji božji.

185. Kolikere so krščanske čednosti?

Krščanske čednosti so dvojne: božje in dejanske ali npravstvene.

186. Katere so „božje“ čednosti?

„Božje“ čednosti so: vera, upanje in ljubezen.

187. Katere čednosti se imenujejo „dejanske“ čednosti?

Vse krščanske čednosti, razen treh božjih, se imenujejo „dejanske“ čednosti, ker store Bogu dopadljiva posebno naša dejanja.

188. Katera so najimenitnejša dobra dela?

Najimenitnejša dobra dela so: molitev, post in miloščina.

2. oddelek.***O štirih poslednjih rečeh.*****189. Katere so štiri poslednje reči?**

Štiri poslednje reči so: smrt, sodba, pekel in nebesa.

1. Smrt.**190. Kaj je smrt?**

Smrt je ločitev duše od telesa.

191. Kaj vemo o smrti?

O smrti vemo, da moramo vsi umreti, zakaj „ljudem je odločeno, enkrat umreti“; ne vemo pa, kdaj, kje in kako bomo umrli.

2. Sodba.**192. Kolikera je sodba?**

Sodba je dvojna:

1. posebna ali skrivna, takoj po človekovi smrti;
2. splošna ali očitna, sodnji dan.

193. O čem bo Bog sodil vsakega človeka ?

Bog bo sodil vsakega človeka o celem njegovem življenju: o vseh njegovih mislih in željah, o njegovih besedah in dejanjih, kakor tudi o tem, kar je dobrega opustil.

194. Kaj se zgodi precej po posebni sodbi ?

Precej po posebni sodbi se razsodba izvrši na duši, ki pride ali v vice ali v pekel ali v nebesa.

195. Kaj so vice ?

Vice so kraj, kjer duše trpe časne kazni za grehe, za katere v življenju še niso zadostile.

3. Pekel.**196. Kaj je pekel ?**

Pekel je kraj, kjer pogubljeni trpe večne kazni.

197. Kdo pride v pekel ?

V pekel pride, kdor umrje v smrtnem grehu.

4. Nebesa.**198. Kaj so nebesa ?**

Nebesa so kraj, kjer angeli in svetniki uživajo večno veselje.

199. Kdo pride v nebesa ?

V nebesa pride, kdor je umrl v milosti božji in je zadostil za grehe, ki jih je morda storil.

Dostavek.

1. Zakrament svete birme.

1. Kaj je sveta birma ?

Sвета birma je zakrament, v katerem krščeni človek s pokladanjem škofovih rok, maziljenjem s sveto krizmo in škofovo besedo prejme posebno milost Svetega Duha, ki ga v veri potrди, da jo more stanovitno pričati in po njej živeti.

2. Katere milosti nam podeli sveta birma ?

Sвета birma nam podeli te-le milosti:

1. pomnoži nam posvečujočo milost;
2. dá nam posebno milost, da moremo vero stanovitno pričati in po njej živeti.
3. vtisne nam neizbrisno znamenje vojščakov Kristusovih.

3. Kdo deli zakrament svete birme ?

Zakrament svete birme redno dele samo škofje, izredno pa tudi od papeža pooblašчени mašniki.

*** 4. Kako škof birmujejo ?**

Škof birmujejo tako-le:

1. molijo z razprostrtimi rokami nad vsemi birmanci ter prosijo, naj bi prišli nad nje sedmeri darovi Svetega Duha;

2. polože vsakemu birmancu posebej roko na glavo in ga obenem s sveto krizmo prekrižajo na čelu, rekoč: „Zaznamenjam te z znamenjem svetega križa in potrdim te s krizmo zveličanja v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha“;
 3. udarijo vsakega birmanca rahlo na lice;
 4. končno molijo nad vsemi birmanci in jim podele sveti blagoslov.
- 5. Česa je treba birmancu, da vredno prejme sveto birmo?**

Da birmanec vredno prejme sveto birmo, mu je treba:

1. da je v stanu posvečujoče milosti;
2. da je, ako je že pri pameti, zadosti poučen v krščanskem nauku, zlasti o sveti birmi;
3. da se z gorečo molitvijo dobro pripravlja. Spodobi se tudi, da pobožno zbran preživi dan svete birmе.

*** 6. Zakaj se birmancem dajejo botri?**

Birmancem se dajejo botri, da jim pomagajo v nevarnostih duhovnega boja in jih potrjujejo z besedo in zgledom v krščanskem življenju. V znamenje, da prevzamejo te dolžnosti, polože botri birmancu desnico na desno ramo, ko ga škof birmujejo.

2. Sveto obhajilo.

7. Kaj je sveto obhajilo?

Sveto obhajilo je zauživanje telesa in krvi Jezusa Kristusa v zakramentu svetega Rešnjega Telesa.

8. Kaj moramo storiti, da bomo deležni milosti svetega obhajila?

Da bomo deležni milosti svetega obhajila, se moramo dobro pripravljati ter Jezusa vredno prejeti.

9. Kolikero je pripravljanje za sveto obhajilo?

Pripravljanje za sveto obhajilo je dvojno: na duši in na telesu.

10. Kako se moramo na duši pripravljati za sveto obhajilo?

Na duši se moramo pripravljati za sveto obhajilo s čisto vestjo in s pobožnim srcem.

11. Kaj se pravi imeti čisto vest?

Imeti čisto vest se pravi, biti vsaj brez vsakega smrtnega greha, to je, imeti posvečujočo milost božjo.

12. Kaj se pravi biti pobožnega srca?

Biti pobožnega srca se pravi:

1. obuditi vero, upanje in ljubezen;
2. vnemati v sebi duha ponižnosti in obuditi kesanje;
3. moliti Kristusa in željno po njem hrepeneti.

13. Kako se moramo na telesu pripravljati za sveto obhajilo?

Na telesu se moramo pripravljati za sveto obhajilo tako:

1. moramo biti tešč, to se pravi, od polnoči naprej ne smemo ničesar užiti, ako nas ne izgovarja nevarna bolezen;
2. moramo biti spodobno oblečeni.

14. Kako moramo pristopiti k svetemu obhajilu?

K svetemu obhajilu moramo pristopiti s sklenjenimi rokami in z največjim spoštovanjem.

15. Kaj naj storimo, ko mašnik pokaže sveto hostijo?

Ko mašnik pokaže sveto hostijo, jo ponižno molimo in se trkajmo na prsi, rekoč: „Gospod nisem vreden, da greš pod mojo streho, ampak reci le z besedo, in ozdravljena bo moja duša.“

16. Kako moramo prejeti sveto hostijo?

Sveto hostijo moramo prejeti tako-le:

1. glavo moramo vzdigniti, usta spodobno odpreti in jezik položiti na spodnjo ustnico;
2. sveto hostijo moramo zaužiti, ne da bi jo žvečili ali dalje časa zadrževali v ustih;
3. če se morda sveta hostija prime ust, je ne smemo odločiti s prstom, ampak le z jezikom.

17. Kaj moramo storiti po svetem obhajilu?

Po svetem obhajilu moramo:

1. Jezusa Kristusa ponižno moliti in ga zahvaliti, da se je ponižal priti k nam;
2. darovati se mu in ponoviti storjene sklepe;
3. prositi ga, naj s svojo milostjo vedno ostane pri nas;
4. potožiti mu vse dušne in telesne težave in potrebe.

3. Zakrament svete pokore.**18. Kaj je zakrament svete pokore?**

Zakrament svete pokore je zakrament, v katerem v to pooblaščen mašnik namesto Boga odpusti grešniku po svetem krstu storjene grehe, če se jih resnično kesa in odkritosrčno spove ter ima resno voljo, poboljšati se in zadostovati zanje.

19. Koliko reči je potrebnih, da vredno prejmemo zakrament svete pokore?

Da vredno prejmemo zakrament svete pokore, je potrebnih pet reči:

1. izpraševanje vesti,
2. kes ali obžalovanje,
3. trdni sklep,
4. spoved,
5. zadostovanje.

20. Kaj moramo storiti, da prav opravimo, kar je potrebno k zakramentu svete pokore?

Da prav opravimo, kar je potrebno k zakramentu svete pokore, moramo najprej klicati Svetega Duha na pomoč in moliti: „Pridi, Sveti Duh, razsvetli mi um, da prav spoznam svoje grehe; nagni mi voljo, da se jih resnično kesam, odkritosrčno spovem, zanje zadostujem in se resno poboljšam.“

a) Izpraševanje vesti.

21. Kaj se pravi vest izpraševati?

Vest izpraševati se pravi, resno premišljevati, kaj smo grešili v kakem določenem času.

22. Za kateri čas si moramo izpraševati vest?

Vest si moramo izpraševati:

1. pri prvi spovedi za ves čas, odkar smo začeli spoznavati greh;
2. pri navadnih spovedih za čas po zadnji opravljeni spovedi;
3. pri spovedih za daljši čas za ves tisti čas.

23. Kako si izprašujemo vest?

Vest si izprašujemo tako-le:

1. premislimo, kdaj smo se zadnjič dobro spovedali, in ali smo opravili naloženo pokoro;
2. premislimo deset božjih in pet cerkvenih zapovedi in tudi sedem poglavitnih grehov ter se vprašajmo, ali smo grešili v mislih in željah, v besedah in dejanju ali pa z opuščanjem;
3. premislimo, ali smo krivi tujih grehov in ali smo izpolnjevali dolžnosti svojega stanu.

24. O čem se moramo pri smrtnih grehih posebno izpraševati?

Pri smrtnih grehih se moramo posebno izpraševati:

1. o njihovem številu;
2. vsaj o tistih okoliščinah, ki spreminjajo njihovo vrsto, ali ki iz sicer malega greha naredé smrtni greh.

* 25. Kako se pri izpraševanju vesti spomnimo števila grehov?

Pri izpraševanju vesti se spomnimo števila grehov, če premišljujemo, smo li grešili vsak dan, vsak teden ali vsak mesec, in kolikrat na dan, na teden, na mesec.

b) Kes ali obžalovanje.

26. Katera je najpotrebnejša reč pri zakramentu svete pokore?

Najpotrebnejša reč pri zakramentu svete pokore je kes ali obžalovanje; ker brez njega ni mogoče dobiti odpuščenja grehov.

27. Kaj je kes?

Kes je dušna žalost in stud nad storjenimi grehi.

28. Kakšen mora biti kes?

Kes mora biti:

1. notranji,
2. čez vse velik,
3. splošen,
4. nadnaraven.

29. Kdaj je kes notranji?

Kes je notranji, kadar grešnik ne pravi samo, da se kesa grehov, ampak jih tudi v resnici studi in odkritosrčno želi, da bi jih ne bil storil.

30. Kdaj je kes čez vse velik?

Kes je čez vse velik, kadar imamo greh za največje hudo in se nam bolj studi kot vsako drugo hudo.

31. Kdaj je kes splošen?

Kes je splošen, kadar se kesamo vsaj vseh smrtnih grehov.

32. Kdaj je kes nadnaraven?

Kes je nadnaraven, kadar se grešnik svojih grehov kesa s pomočjo božje milosti in iz nadnaravnih nagibov.

*** 33. Kateri so nadnaravni nagibi h kesanju?**

Nadnaravni nagibi h kesanju so tisti nagibi, katerih nas uči sveta vera.

*** 34. Kateri so poglavitni nagibi h kesanju, katerih nas uči sveta vera?**

Poglavitni nagibi h kesanju, katerih nas uči sveta vera, so:

1. da je Bog neskončna popolnost in ljubeznivost, ki jo grešnik zaničuje;
2. da je moral Jezus Kristus zaradi greha bridko trpeti in umreti;
3. da z grehom izgubimo nebesa;
4. da si z grehom zaslužimo pekel in druge kazni;
5. da je greh že sam na sebi ostuden.

35. Kdaj je kes samo naraven?

Kes je samo naraven, kadar se grešnik greha kesa samo iz naravnih nagibov, na primer: ker je po grehu zašel v časno nesrečo, v sramoto ali škodo.

36. Ali zadostuje samo naravni kes za odpuščenje grehov?

Samo naravni kes ne zadostuje za odpuščenje grehov.

37. Koliker je nadnaravni kes?

Nadnaravni kes je dvojen: popoln in nepopoln.

38. Kdaj je kes popoln?

Kes je popoln, kadar se greha kesamo iz polne ljubezni do Boga, ker smo namreč razžalili Boga, najpopolnejšo in najljubeznivejšo dobroto.

39. Kaj dosežemo s popolnim kesom?

S popolnim kesom dosežemo odpuščenje grehov takoj, kakor hitro ga obudimo in še preden smo se jih spovedali; vendar pa se jih moramo obtožiti pri prvi prihodnji spovedi.

40. Kdaj je kes nepopoln ?

Kes je nepopoln, kadar se kesamo iz nepopolne ljubezni do Boga, ker smo namreč z grehom izgubili nebesa in si zaslužili pekel in druge kazni, ali ker je greh po nauku svete vere tako silno ostuden.

41. Kaj dosežemo z nepopolnim kesom ?

Z nepopolnim kesom dosežemo odpuščenje grehov, če obenem prejmemo zakrament svete pokore.

42. Kdaj moramo obuditi kes, ko prejemamo zakrament svete pokore ?

Ko prejemamo zakrament svete pokore, moramo obuditi kes pred spovedjo ali vsaj pred odvezo.

43. Kaj mora biti vselej združeno s kesom ?

S kesom mora biti vselej združen trdni sklep, ker brez njega, ni pravega kesanja.

c) Trdni sklep.

44. Kaj je trdni sklep ?

Trdni sklep je resnična volja, svoje življenje poboljšati in nič več ne grešiti.

*** 45. Kaj mora skleniti, kdor obuja trdni sklep ?**

Kdor obuja trdni sklep, mora skleniti, da hoče:

1. varovati se vsaj smrtnega greha in prostovoljne bližnje priložnosti vanj;

2. stanovitno se ustavljati hudemu nagnjenju in skušnjavam v greh ter rabiti potrebne pripomočke, da si ohrani milost božjo;
3. iz srca odpustiti vsem svojim sovražnikom in žalivcem;
4. kolikor mogoče povrniti tuje blago, popraviti pohujšanje in poravnati škodo, ki jo je bližnjemu storil na poštenju, na premoženju ali kakorkoli;
5. natanko izpolnjevati vse dolžnosti svojega stanu.

*** 46. Kaj je bližnja priložnost v greh?**

Bližnja priložnost v greh je vse, kar nas pripravi v veliko nevarnost, da bi grešili, bodisi kaka oseba, ali družba ali kraj ali karkoli.

č) Spoved.

47. Kaj je spoved?

Spoved je skesana obtožba, s katero grešnik razodene svoje grehe mašniku, pooblaščenemu za spovedovanje, da bi ga odvezal od njih.

48. Kakšna mora biti spoved?

Spoved mora biti:

1. natančna,
2. odkritosrčna.

49. Kdaj je spoved natančna?

Spoved je natančna, kadar se spovemo vsaj vseh smrtnih grehov, kolikor jih spoznamo, tudi njihovega števila in tistih okoliščin, katerih smo se dolžni spovedati.

50. Kdaj je spoved odkritosrčna ?

Spoved je odkritosrčna, kadar se obtožimo ravno tako, kakor se spoznamo krive pred Bogom, ne da bi kaj zamolčali ali olepšavali.

* 51. Kaj smo dolžni storiti, če smo slučajno kaj slišali iz spovedi koga drugega ?

Če smo slučajno kaj slišali iz spovedi koga drugega, smo dolžni, o vsem tem strogo molčati.

52. Ali je spoved veljavna, če se grešnik iz lastne krivde ne spové kakega smrtnega greha ?

Če se grešnik iz lastne krivde, na primer: iz strahu, iz napačne sramežljivosti ali zaradi velike nemarnosti pri izpraševanju vesti, ne spové kakega smrtnega greha, je njegova spoved neveljavna, in iznova smrtno greši.

* 53. Kaj mora storiti, kdor se iz lastne krivde ni spovedal kakega smrtnega greha ?

Kdor se iz lastne krivde ni spovedal kakega smrtnega greha, mora:

1. spovedati se zamolčanega greha;
2. povedati, pri koliko spovedih je zamolčal ta greh;
3. popolnoma ponoviti vse te spovedi, če se je pri njih spovedal še kakih drugih smrtnih grehov;
4. spovedati se, kolikrat je prejel v tem stanu sveto Rešnje Telo in če se je to zgodilo tudi o velikonočnem času;
5. povedati, če je v tem stanu prejel tudi kak drug zakrament.

54. Kaj mora storiti, kdor se brez lastne krivde ni spovedal kakega smrtnega greha?

Kdor se brez lastne krivde ni spovedal kakega smrtnega greha, se ga mora pozneje spovedati; dobro je, če to stori še pred svetim obhajilom, vendar pa ni potrebno, ker je bila prej opravljena spoved veljavna.

55. Kako se spoved opravlja?

Spoved se opravlja tako-le:

1. Spovedenec poklekne k spovednici, se pokriža in reče:

„Prosim svetega blagoslova, da se svojih grehov prav in čisto spovem.“

„Jaz ubogi grešnik se spovem Bogu vsemogočnemu, preblaženi devici Mariji, vsem ljubim svetnikom in vam, častitemu mašniku, božjemu namestniku, da sem po svoji zadnji spovedi, ki sem jo opravil — (*tu se pové, kdaj*) — velikokrat in obilno grešil; posebno pa se obtožim —“

2. Spové se svojih grehov.
3. Sklene spoved s tem, da še enkrat obudi kes ali obžalovanje, rekoč:

„O moj Bog! Ti in vsi moji grehi so mi resnično žal, ker sem ž njimi zaslužil, da me po vsej pravici kaznuješ. Žal so mi, ker sem tebe, svojega najboljšega Očeta, največjo in preljubeznivo dobroto, z njimi razžalil. Trdno sklenem, s tvojo milostjo svoje življenje poboljšati, bližnje priložnosti v greh se varovati in nič več ne grešiti. — Prosim, duhovni oče, zveličavne pokore in svete odveze.“

d) Zadostovanje.

56. Kaj je zadostovanje, ki je potrebno k zakramentu svete pokore?

Zadostovanje, ki je potrebno k zakramentu svete pokore, je opravljanje tistih spokornih del, ki jih spovednik grešniku naloži za pokoro.

57. Kako naj opravimo naloženo pokoro?

Naloženo pokoro opravimo:

1. natančno tako, kakor je bila naložena;
 2. brez odlašanja, to se pravi, brž ko je mogoče.
-

Molitve in verske resnice,

katerih naj se naučé otroci že doma.

(Starši naj pazijo na to, da jih bodo znali otroci moliti in izgovarjati lepo, pravilno in razločno.)

1. Znamenje svetega križa.

V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha.
Amen. (50 dni odpustka vsakikrat.)

2. Gospodova molitev.

Oče naš, kateri si v nebesih! Posvečeno bodi tvoje ime; — pridi k nam tvoje kraljestvo; zgôdi se tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji. — Daj nam danes naš vsakdanji kruh; — in odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom; — in ne vpelji nas v skušnjava; temveč reši nas hudega. Amen.

3. Češčenamarija.

Češčena Marija, milosti polna; Gospod je s teboj; — blažena si med ženami, in blažen je sad tvojega telesa, Jezus. — Sveta Marija, Mati božja, prosi za nas grešnike, — zdaj in ob naši smrtni uri. Amen.

4. Apostolska vera.

Vérujem v Boga, Očeta vsemogočnega, stvarnika nebes in zemlje. — In v Jezusa Kristusa, Sina njegovega edinega, Gospoda našega; — ki je bil spočet od Svetega Duha, rojen iz Marije Device; — trpel pod Poncijem Pilatom, križan bil, umrl in bil v grob položen; — šel pred pekel, tretji dan od mrtvih vstal; — šel v nebesa, sedi na desnici Boga, Očeta vsemogočnega; — od ondod bo prišel sodit žive in mrtve. — Vérujem v Svetega Duha; — sveto katoliško Cerkev, občestvo svetnikov; — odpuščenje grehov; vstajenje mesa; in večno življenje. Amen.

5. V čast presveti Trojici.

Čast bodi Očetu in Sinu in Svetemu Duhu, — kakor je bilo v začetku, tako zdaj in vselej in vekomaj. Amen.

6. Katere resnice moramo pred vsem natančno znati in verovati?

Pred vsem moramo natančno znati in verovati šest temeljnih resnic, namreč:

1. da je Bog;
2. da je Bog pravičen sodnik, ki dobro plačuje in hudo kaznuje;
3. da so tri božje osebe: Oče, Sin in Sveti Duh;
4. da se je Bog Sin, druga božja oseba, učlovečil, da bi nas s svojo smrtjo na križu odrešil in večno zveličal;
5. da je človeška duša neumrjoča;
6. da je milost božja k zveličanju potrebna.

7. Kaj nam je razen šest temeljnih resnic še zapovedano znati?

Razen šest temeljnih resnic nam je še zapovedano znati:

1. apostolsko vero;
2. Gospodovo molitev ali očenaš in češčena-marijo;
3. deset božjih in pet cerkvenih zapovedi;
4. sedem svetih zakramentov;
5. najpotrebnejše nauke o krščanski pravičnosti.

8. Kako se glasi deset božjih zapovedi?

Deset božjih zapovedi se glasi:

1. Veruj v enega samega Boga.
2. Ne imenuj po nemarnem božjega imena.
3. Posvečuj praznik.
4. Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel in ti bo dobro na zemlji.
5. Ne ubijaj.
6. Ne prešeštuj.
7. Ne kradi.
8. Ne pričaj po krivem zoper svojega bližnjega.
9. Ne želi svojega bližnjega žene.
10. Ne želi svojega bližnjega blaga.

9. Kako se glasi pet cerkvenih zapovedi?

Pet cerkvenih zapovedi se glasi:

1. Posvečuj zapovedane praznike.
2. Bodi ob nedeljah in zapovedanih praznikih s spodobno pobožnostjo pri sveti maši.
3. Posti se zapovedane postne dni.
4. Špovej se svojih grehov postavljenemu spovedniku vsaj enkrat v letu in o velikonočnem času prejmi sveto Rešnje Telo.
5. Ne obhajaj ženitve o prepovedanih časih.

10. Kako se glasi sedem svetih zakramentov?

Sedem svetih zakramentov se glasi:

1. sveti krst,
2. sveta birma,
3. sveto Rešnje Telo,
4. sveta pokora,
5. sveto poslednje olje,
6. sveto mašniško posvečenje,
7. sveti zakon.

11. Kateri so poglavitni grehi?

Poglavitni grehi so:

1. napuh,
2. lakomnost,
3. nečistost,
4. nevoščljivost,
5. požrešnost,
6. jeza,
7. lenoba.

12. Katere so štiri poslednje reči?

Štiri poslednje reči so: smrt, sodba, pekel in nebesa.

13. Tri božje čednosti.

(Odpustek 7 let in 7 kvadragen vsakikrat. — Ta odpustek ni navezan na določen obrazec.)

Vérujem v tebe, ker si neskončno resničen; upam v tebe, ker si vsemogočen, neskončno dobrotljiv in zvest; ljubim te nad vse, ker si neskončno popoln in vse ljubezni vreden.

14. Angelovo češčenje.

1. Angel Gospodov je oznanil Mariji in spočela je od Svetega Duha. — Češčena Marija . .
2. Glej, dekla sem Gospodova, zgôdi se mi po tvoji besedi. — Češčena Marija . . .
3. In Beseda je meso postala in med nami prebivala. — Češčena Marija . . .

V. Prosi za nas, sveta božja Porodnica.

O. Da postanemo vredni obljub Kristusovih.

M o l í m o .

Milost svojo, prosimo te, o Gospod, v naša srca vlij, da ki smo po angelovem oznanjenju spoznali učlovečenje Kristusa, tvojega Sina, po njegovem trpljenju in križu dosežemo častitljivo vstajenje. Po istem Kristusu, Gospodu našem. Amen.

(Zvečer se še pristavi za verne duše v vicah:)

Oče naš . . . Češčena Marija . . .

V. Gospod, daj jim večni mir in pokoj.

O. In večna luč naj jim sveti.

V. Naj počivajo v miru.

O. Amen.

15. Jutranja molitev.

O moj Bog! Molim te v največji ponižnosti. — Vérujem v tebe, ker si neskončno resničen; — upam v tebe, ker si vsemogočen, neskončno dobrotljiv in zvest; — ljubim te nad vse, ker si neskončno popoln in vse ljubezni vreden.

Zahvalim te za vse dobre, ki si mi jih kdaj skazal, — zlasti pa, da si me tudi to noč milostno varoval.

50. Kdaj je spoved odkritosrčna ?

Spoved je odkritosrčna, kadar se obtožimo ravno tako, kakor se spoznamo krive pred Bogom, ne da bi kaj zamolčali ali olepšavali.

*** 51. Kaj smo dolžni storiti, če smo slučajno kaj slišali iz spovedi koga drugega ?**

Če smo slučajno kaj slišali iz spovedi koga drugega, smo dolžni, o vsem tem strogo molčati.

52. Ali je spoved veljavna, če se grešnik iz lastne krivde ne spové kakega smrtnega greha ?

Če se grešnik iz lastne krivde, na primer: iz strahu, iz napačne sramežljivosti ali zaradi velike nemarnosti pri izpraševanju vesti, ne spové kakega smrtnega greha, je njegova spoved neveljavna, in iznova smrtno greši.

*** 53. Kaj mora storiti, kdor se iz lastne krivde ni spovedal kakega smrtnega greha ?**

Kdor se iz lastne krivde ni spovedal kakega smrtnega greha, mora:

1. spovedati se zamolčanega greha;
2. povedati, pri koliko spovedih je zamolčal ta greh;
3. popolnoma ponoviti vse te spovedi, če se je pri njih spovedal še kakih drugih smrtnih grehov;
4. spovedati se, kolikrat je prejel v tem stanu sveto Rešnje Telo in če se je to zgodilo tudi o velikonočnem času;
5. povedati, če je v tem stanu prejel tudi kak drug zakrament.

54. Kaj mora storiti, kdor se brez lastne krivde ni spovedal kakega smrtnega greha?

Kdor se brez lastne krivde ni spovedal kakega smrtnega greha, se ga mora pozneje spovedati; dobro je, če to stori še pred svetim obhajilom, vendar pa ni potrebno, ker je bila prej opravljena spoved veljavna.

55. Kako se spoved opravlja?

Spoved se opravlja tako-le:

1. Spovedenec poklekne k spovednici, se pokriža in reče:

„Prosim svetega blagoslova, da se svojih grehov prav in čisto spovem.“

„Jaz ubogi grešnik se spovem Bogu vsemo-gočnemu, preblaženi devici Mariji, vsem ljubim svetnikom in vam, častitemu mašniku, božjemu namestniku, da sem po svoji zadnji spovedi, ki sem jo opravil — (*tu se pové, kdaj*) — velikokrat in obilno grešil; posebno pa se obtožim —“

2. Spové se svojih grehov.
3. Sklene spoved s tem, da še enkrat obudi kes ali obžalovanje, rekoč:

„O moj Bog! Ti in vsi moji grehi so mi resnično žal, ker sem ž njimi zaslužil, da me po vsej pravici kaznuješ. Žal so mi, ker sem tebe, svojega najboljšega Očeta, največjo in preljubeznivo dobroto, z njimi razžalil. Trdno sklenem, s tvojo milostjo svoje življenje poboljšati, bližnje priložnosti v greh se varovati in nič več ne grešiti. — Prosim, duhovni oče, zveličavne pokore in svete odveze.“

d) Zadostovanje.

56. Kaj je zadostovanje, ki je potrebno k zakramentu svete pokore?

Zadostovanje, ki je potrebno k zakramentu svete pokore, je opravljanje tistih spokornih del, ki jih spovednik grešniku naloži za pokoro.

57. Kako naj opravimo naloženo pokoro?

Naloženo pokoro opravimo:

1. natančno tako, kakor je bila naložena;
 2. brez odlašanja, to se pravi, brž ko je mogoče.
-

Molitve in verske resnice,

katerih naj se naučé otroci že doma.

(Starši naj pazijo na to, da jih bodo znali otroci moliti in izgovarjati lepo, pravilno in razločno.)

1. Znamenje svetega križa.

V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha.
Amen. (50 dni odpustka vsakikrat.)

2. Gospodova molitev.

Oče naš, kateri si v nebesih! Posvečeno bodi tvoje ime; — pridi k nam tvoje kraljestvo; zgôdi se tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji. — Daj nam danes naš vsakdanji kruh; — in odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom; — in ne vpelji nas v skušnjava; temveč reši nas hudega. Amen.

3. Češčenamarija.

Češčena Marija, milosti polna; Gospod je s teboj; — blažena si med ženami, in blažen je sad tvojega telesa, Jezus. — Sveta Marija, Mati božja, prosi za nas grešnike, — zdaj in ob naši smrtni uri. Amen.

4. Apostolska vera.

Vérujem v Boga, Očeta vsemogočnega, stvarnika nebes in zemlje. — In v Jezusa Kristusa, Sina njegovega edinega, Gospoda našega; — ki je bil spočet od Svetega Duha, rojen iz Marije Device; — trpel pod Poncijem Pilatom, križan bil, umrl in bil v grob položen; — šel pred pekel, tretji dan od mrtvih vstal; — šel v nebesa, sedi na desnici Boga, Očeta vsemogočnega; — od ondod bo prišel sodit žive in mrtve. — Vérujem v Svetega Duha; — sveto katoliško Cerkev, občestvo svetnikov; — odpuščenje grehov; vstajenje mesa; in večno življenje. Amen.

5. V čast presveti Trojici.

Čast bodi Očetu in Sinu in Svetemu Duhu, — kakor je bilo v začetku, tako zdaj in vselej in vekomaj. Amen.

6. Katere resnice moramo pred vsem natančno znati in verovati?

Pred vsem moramo natančno znati in verovati šest temeljnih resnic, namreč:

1. da je Bog;
2. da je Bog pravičen sodnik, ki dobro plačuje in hudo kaznuje;
3. da so tri božje osebe: Oče, Sin in Sveti Duh;
4. da se je Bog Sin, druga božja oseba, učlovečil, da bi nas s svojo smrtjo na križu odrešil in večno zveličal;
5. da je človeška duša neumrjoča;
6. da je milost božja k zveličanju potrebna.

7. Kaj nam je razen šest temeljnih resnic še zapovedano znati?

Razen šest temeljnih resnic nam je še zapovedano znati:

1. apostolsko vero;
2. Gospodovo molitev ali očenaš in češčenamarijo;
3. deset božjih in pet cerkvenih zapovedi;
4. sedem svetih zakramentov;
5. najpotrebnejše nauke o krščanski pravičnosti.

8. Kako se glasi deset božjih zapovedi?

Deset božjih zapovedi se glasi:

1. Veruj v enega samega Boga.
2. Ne imenuj po nemarnem božjega imena.
3. Posvečuj praznik.
4. Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel in ti bo dobro na zemlji.
5. Ne ubijaj.
6. Ne prešeštuj.
7. Ne kradi.
8. Ne pričaj po krivem zoper svojega bližnjega.
9. Ne želi svojega bližnjega žene.
10. Ne želi svojega bližnjega blaga.

9. Kako se glasi pet cerkvenih zapovedi?

Pet cerkvenih zapovedi se glasi:

1. Posvečuj zapovedane praznike.
2. Bodi ob nedeljah in zapovedanih praznikih s spodobno pobožnostjo pri sveti maši.
3. Posti se zapovedane postne dni.
4. Spovej se svojih grehov postavljenemu spovedniku vsaj enkrat v letu in o velikonočnem času prejmi sveto Rešnje Telo.
5. Ne obhajaj ženitve o prepovedanih časih.

10. Kako se glasi sedem svetih zakramentov?

Sedem svetih zakramentov se glasi:

1. sveti krst,
2. sveta birma,
3. sveto Rešnje Telo,
4. sveta pokora,
5. sveto poslednje olje,
6. sveto mašniško posvečenje,
7. sveti zakon.

11. Kateri so poglobitni grehi?

Poglobitni grehi so:

1. napuh,
2. lakomnost,
3. nečistost,
4. nevoščljivost,
5. požrešnost,
6. jeza,
7. lenoba.

12. Katere so štiri poslednje reči?

Štiri poslednje reči so: smrt, sodba, pekel in nebesa.

13. Tri božje čednosti.

(Odpustek 7 let in 7 kvadragen vsakokrat. — Ta odpustek ni navezan na določen obrazec.)

Vérujem v tebe, ker si neskončno resničen;
upam v tebe, ker si vsemogočen, neskončno do-
brotljiv in zvest; ljubim te nad vse, ker si ne-
skončno popoln in vse ljubezni vreden.

14. Angelovo češčenje.

1. Angel Gospodov je oznanil Mariji in spočela je od Svetega Duha. — Češčena Marija . .
2. Glej, dekla sem Gospodova, zgôdi se mi po tvoji besedi. — Češčena Marija . . .
3. In Beseda je meso postala in med nami prebivala. — Češčena Marija . . .

V. Prosi za nas, sveta božja Porodnica.

O. Da postanemo vredni obljub Kristusovih.

M o l í m o.

Milost svojo, prosimo te, o Gospod, v naša srca vlij, da ki smo po angelovem oznanjenju spoznali učlovečenje Kristusa, tvojega Sina, po njegovem trpljenju in križu dosežemo častitljivo vstajenje. Po istem Kristusu, Gospodu našem. Amen.

(Zvečer se še pristavi za verne duše v vicah:)

Oče naš . . . Češčena Marija . . .

V. Gospod, daj jim večni mir in pokoj.

O. In večna luč naj jim sveti.

V. Naj počivajo v miru.

O. Amen.

15. Jutranja molitev.

O moj Bog! Molim te v največji ponižnosti. — Vêrujem v tebe, ker si neskončno resničen; — upam v tebe, ker si vsemogočen, neskončno dobrotljiv in zvest; — ljubim te nad vse, ker si neskončno popoln in vse ljubezni vreden.

Zahvalim te za vse dobrrote, ki si mi jih kdaj skazal, — zlasti pa, da si me tudi to noč milostno varoval.

Tebi v čast bodi vse, kar bom danes mislil in govoril, delal in trpel. — Zato združim vse to z namenom in zasluženjem Jezusa, Marije in vseh svetnikov, — in tako združeno tebi darujem. — Želim se udeležiti vseh svetih maš, ki se bodo danes darovale, — in vseh odpustkov, ki jih morem danes dobiti s svojimi molitvami in drugimi dobrimi deli.

Trdno sklenem, ogibati se vsakega greha, posebno pa tistega, ki mi je prišel že v navado. — Daj mi milost, o Bog, da bom vestno izpolnjeval ta svoj sklep.

Sladko Srce Jezusovo, daj, da te bom ljubil vedno bolj in bolj.

Sladko Srce Marijino, bodi moje rešenje.

Sveti angel varih, moj sveti patron in vsi svetniki božji, prosite zame.

Oče naš. Češčena Marija. Verujem. Čast bodi.

16. Večerna molitev.

Moj Gospod in moj Bog! Molim te in zahvalim za vse dobre, ki si mi jih tudi danes skazal na duši in telesu. — Ali sem pa tudi vsako prav porabil? Ali sem izpolnjeval tvoje zapovedi? — Pomagaj mi, da o tem dobro izprašam svojo vest.

Ali sem opravil dobra dela, kakor mi je velevala vest? — Ali sem se varoval greha v mislih — v besedah — v dejanju? — Kako sem se ogibal onega greha, ki mi je prišel že v navado? — Ali sem zvesto dopolnil vse dolžnosti svojega stanu? — Vzdihni in reci:

O moj Bog! — Ti in vsi moji grehi so mi resnično žal, — ker sem z njimi zaslužil, da me po vsej pravici kaznuješ. — Žal so mi, ker sem tebe, svojega najboljšega Očeta, — največjo in preljubeznivo dobroto, z njimi razžalil. — Trdno skle-

nem s tvojo milostjo svoje življenje poboljšati, — bližnje priložnosti v greh se varovati in nič več ne grešiti.

V tvoje roke, o Bog, izročim svoje telo in svojo dušo; — tebi priporočim tudi svoje starše, sorodnike in dobrotnike, žive in mrtve.

Obišči, prosimo te, Gospod, to prebivališče — in odženi od njega vsa zalezovanja hudega duha; — tvoji sveti angeli naj v njem stanujejo ter nas varujejo v miru, — in tvoj blagoslov bodi vedno nad nami. Po Kristusu, Gospodu našem. Amen.

O Marija, brez madeža spočeta, prosi za nas, ki se k tebi zatekamo.

Jezus, Marija, Jožef! Vam podarim svoje srce in svojo dušo.

Jezus, Marija, Jožef! Stojte mi na strani v zadnjem boju.

Jezus, Marija, Jožef! Naj združen z vami mirno izdihnem svojo dušo.

17. Pri povzdigovanju.

Molim te, presveto Rešnje Telo Jezusovo, zame darovano na križu!

Jezus, verujem v te.

Jezus, upam v te.

Jezus, ljubim te nad vse.

Bodi milostljiv meni ubogemu grešniku. Amen.

Molim te, presveta Rešnja Kri Jezusova, zame prelita na križu!

Jezus, tebi živim,

Jezus, tebi umrjem,

Jezus, tvoj sem živ in mrtev.

Očisti me, Gospod, s svojo krvjo in usmili se vernih duš v vicah. Amen.

18. Molitev pred poukom.

Pridi, Sveti Duh, napolni srca svojih vernih in užgi v njih ogenj svoje ljubezni.

O. Pošlji svojega Duha in prerojeni bomo.

V. In prenovil boš obličje zemlje.

Molimo. O Bog, ki si srca vernih po razsvetljenju Svetega Duha učil, daj nam, da bomo v istem duhu spoznali, kaj je prav, in se vedno veselili njegove tolažbe. Po Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Oče naš. Češčena Marija. Čast bodi.

Molitve po pouku.

O Bog, ki si neizmerno usmiljen in neskončno dobrotljiv, zahvalimo te za nauk, ki smo ga zdaj po tvoji milosti prejeli. Prosimo te, daj nam, da nikdar ne bomo pozabili resnic svete vere, temveč da bomo zvesto po njih živeli in dosegli večno plačilo. Po Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Oče naš. Češčena Marija. Čast bodi.

19. Skrivnosti svetega rožnega venca.

I. Veseli del,

ki se moli zlasti od adventa do posta.

1. ki si ga Devica od Svetega Duha spočela.
2. ki si ga Devica v obiskanju Elizabete nosila.
3. ki si ga Devica rodila.
4. ki si ga Devica v templju darovala.
5. ki si ga Devica v templju našla.

II. Žalostni del,

ki se moli zlasti v postu.

1. ki je za nas krvavi pot potil.
2. ki je za nas bičan bil.

3. ki je za nas s trnjem kronan bil.
4. ki je za nas težki križ nesel.
5. ki je za nas križan bil.

III. Častitljivi del,

ki se moli zlasti od velike noči do adventa.

1. ki je od mrtvih vstal.
2. ki je v nebesa šel.
3. ki je Svetega Duha poslal.
4. ki je tebe, Devica, v nebesa vzel.
5. ki je tebe, Devica, v nebesih kronal.

20. Priporočitev angelu varihu.

Angel božji, varih moj,
Po višji dobroti
sem varovanec tvoj.
Razsvetluj in varuj me,
Vladaj in vodi me! Amen.

(100 dni odpustka vsakikrat. — Pij VII. 15. maja 1821.)

Ali:

Sveti angel varih moj,
Bodi vedno ti z menoj;
Stoj mi noč in dan na strani
Vsega hudega me brani!
Prav prisrčno prosim te,
Varuj me in vâdi me!

21. Posvetitev Materi božji.

Češčena, Marija.

O Gospa moja, o Mati moja, tebi se vsega darujem; — in da se ti vdanega skazem, — ti danes posvetim svoje oči, svoja ušesa, svoja usta, svoje

srce, — sebe popolnoma vsega. — Ker sem torej tvoj, o dobra Mati, — varuj me, brani me kakor svojo last in posest.

22. Dobri namen.

Vse k večji časti božji. —

O Jezus, vse iz ljubezni do tebe!

23. Kadar se pokropiš z blagoslovljeno vodo, se pokrižaj in reci:

V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha. Amen.

24. Kadar greš mimo križa.

Molimo te, Kristus, in te hvalimo, ker si s svojim križem svet odrešil.

25. Krščanski pozdrav.

Hvaljen bodi Jezus Kristus! — Vekomaj. Amen.

26. Vzdihljaji k Jezusu.

Sladko Srce Jezusovo, bodi moja ljubezen.

Hvaljen bodi Jezus Kristus! — Vekomaj. Amen.

Jezus, moj Bog, ljubim te nad vse!

Moj Jezus, usmiljenje!

Jezus, krotki in iz srca ponižni, upodobi moje srce po svojem Srcu!

Izpraševanje vesti.

Najprej pokliči Sv. Duha na pomoč in potem se vprašaj:

1. Kdaj sem bil zadnjič pri spovedi?
2. Ali sem zamolčal kak smrtni greh?
3. Ali sem se takrat resnično kesal svojih grehov in sklenil, da jih več ne storim?
4. Ali sem natančno opravil naloženo pokoro?
5. Ali sem po svoji moči popravil škodo, ki sem jo bil storil bližnjemu?

Potem se izprašuj najprej brez tiskanih vprašanj, kaj si grešil.

1. Premisli božje in cerkvene zapovedi in poglobitve grehe in vprašaj se prav resno, kaj si grešil v mislih in željah, besedah in dejanju ali z opuščanjem dobrega.
2. Dalje še premisli, ali si se udeležil kakšnega tujega greha in ali si izpolnjeval dolžnosti svojega stanu.
3. Če si bil tako nesrečen, da si smrtno grešil, izprašuj se tudi o številu smrtnih grehov in o takih okoliščinah, ki spreminjajo vrsto greha. Premišluj, ali si storil smrtni greh vsak dan, vsak teden, vsak mesec, in kolikokrat na dan, na teden, na mesec.

Potem šele vzemi, ako se ti zdi potrebno, v roke tiskana vprašanja, da se tem lažje spomniš kakšnega greha, ki si ga res storil, pa morda pozabil.

1. O božjih zapovedih.

1. zapoved.

1. Ali sem bil nemaren za pouk v sveti veri?
2. Ali sem raztreseno molil?
3. Ali sem opustil vsakdanje molitve?

2. zapoved.

1. Ali sem lahkomišljeno izgovarjal sveta imena?
2. Ali sem v jezi izgovarjal sveta imena? Ali sem klel?

3. zapoved.

1. Ali sem ob nedeljah in praznikih po lastni krivdi opustil sveto mašo?
2. Ali sem prišel ob nedeljah in praznikih po lastni krivdi znatno prepozno k sveti maši?
3. Ali sem bil v cerkvi raztresen ali pa sem se ondi nespodobno vedel?

4. zapoved.

1. Ali sem bil do staršev in predstojnikov trmast ali sirov?
2. Ali sem jim želel kaj hudega?
3. Ali sem jih žalil, jezil, ali nisem molil zanje?
4. Ali jih kdaj nisem ubogal?
5. Ali sem zasramoval stare ljudi?

5. zapoved.

1. Ali sem koga tepel ali poškodoval?
2. Ali sem koga zasramoval? Ali sem mu želel kaj hudega?
3. Ali sem imel v srcu srd in sovraštvo do koga?
4. Ali sem koga zapeljal v kak greh?
5. Ali sem trpinčil živali?

6. in 9. zapoved.

1. Ali sem prostovoljno gledal kaj nesramežljivega?
2. Ali sem storil kaj nesramežljivega? Sam ali z drugimi?
3. Ali sem radovoljno imel poželenje, videti, slišati ali storiti kaj nesramežljivega?

7. in 10. zapoved.

1. Ali sem vzel staršem kaj jedil ali denarja?
2. Ali sem drugim kaj vzel? Kaj in koliko?
3. Ali sem goljufal?
4. Ali sem obdržal najdene in posojene reči?
5. Ali sem poškodoval tuje blago?
6. Ali sem sprejel kaj ukradenega?
7. Ali sem imel namen krasti, če tudi potem nisem ničesar ukradel?

8. zapoved.

1. Ali sem se lagal? Ali sem s tem drugim škodoval?
2. Ali sem koga po krivem dolžil kake napake?

2. O cerkvenih zapovedih.

1. Ali sem zapovedane postne dni jedel meso?

3. O poglavitnih grehih.

1. Ali sem bil napuhnjjen ali gizdav? — Ali sem koga zaničeval?
2. Ali sem bil nevoščljiv ali škodoželjen?
3. Ali sem bil jezen? — Ali sem bil prepirljiv?
4. Ali sem bil len pri molitvi, pri učenju?

4. O tujih grehih.

1. Ali sem se udeležil kakega tujega greha?
2. Ali sem molčal h grehu drugih, ko bi ga bil moral naznaniti staršem ali katehetu?

Potem se še vprašaj, kateri greh storiš največkrat, da spoznaš svojo poglavitno napako. Da jo odpraviš, ti bodi posebna skrb.

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJILNICA

00000479590

